

Cerkveni Glasbenik

Glasilo Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec (med vojsko dve do tri številke skupaj) in velja za celo leto z glasbeno prilogo vred 5 kron, za dijake 4 krone.

Uredništvo in upravnništvo: Pred Škofijo št. 12, I. nadstr.

Nekoliko statistike o orgljah v ljubljanski škofiji.

Sestavil Stanko Premrl.

II. Kateri orgljarski mojstri in kdaj so napravili orglje v ljubljanski škofiji? (Hkrati mali doneski k zgodovini kranjskih orgljarskih mojstrov).

Največ orgelj v ljubljanski škofiji imamo od domačih, kranjskih ^{nekih} orgljarskih mojstrov. Ti so: ~~Krek~~, Faller (17. stol.), Zajc, Göll, ^{Kruegh} Krismann (18. stol.), Kunat, Rumpel, Rojc, Mandlin, Göstl, Dev, Malahovsky, Goršič (19. stol.), Zupan, Kriegl, Milavec, Darnič in Milavčevi nasledniki (zadnja desetletja). Poleg teh so postavili posamezne orglje tudi še sledeči: Franc Pevec, Jožef Logar, Andrej Račič, neki Vrabec, Goršič starejši, Zupan starejši, Janez Zupančič in nekaj drugih domačinov samoukov.

Izmed izvenkranjskih orgljarskih mojstrov so napravili nekatere še sedaj stoječe orglje v ljubljanski škofiji predvsem sledeči mojstri iz Štajarskega: Geneschek, Schollz (18. stol.), Marthal, Billich, Horbirger, Cajhen, Naraks starejši, Brandl in Naraks mlajši. Potem Hennis iz Beljaka, Heferer iz Zagreba, Maier iz Feldkirchna na Predarlskem, Mauracher iz Št. Florijana pri Lincu, Rieger iz Jägerndorfa v Šleziji in morda tudi neki dunajski orgljarski mojster. Končno je par orgelj baje delo neznanih italijanskih mojstrov.

Za približno 100 orgelj pa žal ni bilo mogoče dobiti podatkov glede njihovega postavitelja.

A. Orglje kranjskih mojstrov.

Tomo ~~Krek~~ (Kruegh) iz Ljubljane je izdelal in postavil l. 1649. orglje v Crngrobu (podružnica starološka). Stale so 100 renskih tolarjev.¹

¹ Fr. Pokorn „Loka“ (Dom in Svet, 1894, stran 628). Ravnotam omenja g. pisatelj, da so prav po loški šegi napravili na strani v prezbitერიju 8 m dolgi leseni kor za orglje v rokokó-slogu.

Sedaj so že zelo obrabljene. Orgljarski mojster Darnič se je pred nekaj leti o njih izrazil: „Omara je za muzej, drugo za ogenj“.

Ljubljanski meščan in orgljarski mojster Ivan Faller je napravil l. 1680. orglje za kamniško podružnico sv. Primoža. Prištevati jih je najbolj zanimivim cerkvenim godalom na Kranjskem, ne samo po častitljivi starosti, ampak tudi po mehki ubranosti piščali.¹ Faller je bil brezdvomno izvrsten orgljarski mojster. Vtem nas potrjuje dejstvo, da ga je zagrebški škof Aleksander Mikulić (1688—1694) pozval l. 1689. v Zagreb prenavljat in povečavat stolne orglje.²

Orglje v Crngrobu in pri sv. Primožu nad Kampikom, obojne iz 17. stol., treba prištevati na vsak način med najstarejše še sedaj obstoječe v ljubljanski škofiji.

Iz 18. stol. imamo na Kranjskem kakih 30 do 40 orgelj; o približno polovici izmed njih vemo to z gotovostjo, o približno drugi polovici moremo to vsaj z veliko verjetnostjo sklepati. Oglejmo si jih z mojstri vred, kolikor so nam znani.

Janez Mihael Zajc, orgljarski mojster v Ljubljani, je napravil l. 1734. orglje na Gočah pri Vipavi, nekoliko pozneje tudi bržkone orglje na Dobovcu.³

Marko Göll, orgljarski mojster iz Ljubljane, je naredil l. 1751. orglje na Veseli Gori (podružnica šentrupertska).⁴

Iz leta 1754. datirajo orglje na Primskovem pri Litiji in približno te starosti (o. 1750) so orglje v tamošnji podružnici Mišji dol. Obojne je naredil neki mojster iz Ljubljane. Zelo verjetno je, da je bil to eden ravnokar imenovanih: Zajc ali Göll. Na orgljah na Primskovem se nahaja sicer neki slabo čitljiv napis: „Bergler“ ali nekaj takega; toda ta se nanaša lahko tudi na mojstra, ki je napravil omaro oz. znači lahko mojstra, ki je orglje pozneje predelaval.

Znamenita redkost iz 18. stol. so Krismannove orglje v Tunjicah pri Kamniku. Duhovnik Fran Ksaver Krismann, takrat najbolj sloveč avstrijski orgljarski mojster, jih je napravil l. 1763. za uršulinsko cerkev v Ljubljani; od tu so prišle v Tunjice in jih je ondi postavil

¹ Viktor Steska „Sv. Primož nad Kamnikom“ (Carniola, 1916, stran 17).

² Janko Bartě „Orgulje u Zagrebu i njegovoj okolini prije stu godina“ (Sv. Cecilija, 1910, str. 5).

³ Župni urad dobovški je sicer l. 1913. sporočil kn. škof. ordinariatu v Ljubljano, „da so bile orglje na Dobovcu postavljene v letih 1846—1853, oz. da ni mogoče natančno dognati, ker ni nikjer zabilježeno. Leta 1846., pravi župni urad dalje, je bil postavljen nov veliki oltar in takrat še ni bilo orgelj. L. 1854 pa se že nahajajo v inventarju v vrednosti 500 gld. Postavil jih je neki Zajc iz Ljubljane, kakor je povedal star mož“. Moja misel je pa ta: če se orglje na Dobovcu pred l. 1854. niso nahajale v inventarju, s tem še ni rečeno, da jih že prej ni bilo. Drugič, če jih je po poročilu starih župljanov naredil Zajc iz Ljubljane, ne more ta Zajc biti drugi, nego Janez Mihael Zajc iz 18. stol.; zakaj v 19. stol. ni bilo v Ljubljani nobenega orgljarskega mojstra Zajca.

⁴ Ivan Steklasa „Zgodovina župnije Šent Rupert na Dolenjskem“. Ljubljana, 1913, str. 197.

Goršič. Eno leto mlajše, iz l. 1764. so orglje v Brusnicah pri Novem mestu. Njih letnico kaže sledeči kronogram :

**Magno Deo aC IesV ChrIsto
Orbls SaLVatorI.**

Tudi te orglje je skoro gotovo napravil Krismann. Narejene so bile prvotno za frančiškansko cerkev v Novem mestu. Pozneje jih je Mandlin prede-laval. Ker so za samostanske cerkve narejali orglje najboljši mojstri, je močno verjetno, da so Krismanovo delo.

Kdaj in kje je bil orgljarski mojster Krismann rojen, ni natančno znano. Pokojni prof. Josip Smrekar ga v svojem obširnem spisu „Spomenica o orgljah ljubljanske stolnice“ (Cerkveni glasbenik, 1906, stran 19) imenuje Ljubljančana. Mogoče je pa tudi — kot nekateri mislijo — da je bil doma pri sv. Križu na Vipavskem. Gotovo je, da je orglje, ki jih je l. 1762. naredil za ljubljansko stolnico (starejše), dovršil v Vipavi in jih od tam pripeljal v Ljubljano. Umril je Krisman 20. maja 1795, ko je postavljaj orglje v Rottenmannu na Zg. Štajerskem.¹ Največje Krismanovo delo so orglje v Št. Florijanu na Zg. Avstrijskem z 78. registri.

Iz 18. stol. so dalje sledeče orglje: male na stranskem (levem) koru v ljubljanski stolici, ki so bile narejene kmalu po dovršitvi stolnice (1706), nekako med l. 1706. in 1718. in so stale 450 gld.;² orglje pri sv. Trojici nad Cirknico iz l. 1787; orglje v Starem logu na Kočevskem, ki veljajo po ljudskem poročilu za najstarejše v kočevski deželici in jih je naredil orgljar Matija Hennig iz Beljaka³; orglje v Koprivniku na Kočevskem iz okrog l. 1766., ko so prenovili župno cerkev; v Mekinjah (iz srede 18. stol.); na Stančem vrhu (podružnica župnije Škocijan pri Mokronogu), naredil celjski orgljar Frančišek Janez Genesček okrog l. 1740.; v kresniških Poljanah, ki so se nahajale prvotno v nekem starem kapucinskem samostanu ter prišle od ondot najprej v Mengeš, potem na Homec, potem na Radomlje in končno na sedanje mesto; pri sv. Trojici v Hrovači (ribniška podružnica) iz l. 1782, ki so se nahajale prej v stari ribniški župni cerkvi ter prišle v Hrovačo l. 1867., naredil jih je celjski orgljar Anton Schollz; v Dvorski vasi pri Vel. Laščah, ki so se nahajale že l. 1784.⁴ in brž-kone že prej v Vel. Laščah ter prišle od tod najprej na Slevico, potem pa v Dvorsko vas; na sv. Vrhu pri Trebelnem iz l. 1781.

¹ Riemann, Musiklexikon, VI. Aufl., str. 715.

² Geschichte zur Erbauung der Domkirche St. Nikolaus in Laibach und Auf-forderung zu Beiträgen für den Ausbau der Kirchenkuppel; iz l. 1863. (8 strani v 4°), stran 7.

³ Radi boljšega pregleda starejših orgelj navajam na tem mestu tudi od izven-kranjskih mojstrov narejene. — Glede orgelj v Starem logu omenjam, da so po poročilu g. Janeza Zupančiča, bivšega Mandlinovega pomočnika Mandlinovo delo. Vendar pri delu samem Zupančič ni bil zraven. Najbrž bo to resnica, da je Mandlin stare Hennigove orglje le temeljito predelal.

⁴ Tega leta se je nanje podpisal Anton Pavlin, organist in učitelj v Vel. Laščah.

Med zelo stare orglje na Kranjskem treba razen že omenjenih prištevati: orglje v Dobrunjah (sostrška podružnica), ki so se do l. 1878. nahajale v Sostrem; v Mozeljju na Kočevskem, ki so po trditvi orgljarskega mojstra Maierja italijansko delo in so stale baje že pred l. 1800; v Velesovem, v nekdanji samostanski cerkvi dominikank, zdaj župni cerkvi; na Velikem Trebeljevem (prežganjska podružnica), ki so se prej nahajale v romarski cerkvi na sv. Gori pri Litiji; v Čermošnjicah; v Orehku (stopiška podružnica), predstavljene tjekaj l. 1857. iz župne cerkve; v Nemški vasi pri Ribnici, ki so se do l. 1867. nahajale v Hrovači pri Ribnici; v Dobrepoljah; v Podgorici (dobrepoljska podružnica), ki so opravljale svojo službo najprej v župni cerkvi v Dobrepoljah, potem pa še pri podružnici sv. Antona; v Sodražici; v Škocijanu pri Turjaku; na Muljavi (podružnica župnije Št. Vid pri Zatičini), ki utegnejo biti celo iz 17. stol.¹; na Žalostni gori (podružnica mokronoška); pri sv. Roku (podružnica šentrupeška); na Blečem vrhu in na Brezovici (podružnici trebeljanski), od katerih so bile prve kupljene že kot starina, druge pa so se nahajale do l. 1880. na sv. Vrhu, podružnici iste župnije; pri sv. Trojici (vrhniška podružnica), prenešene tje iz župne cerkve na Vrhniki; na Gradišču pri Vipavi; na Žalostni gori pri Preserju; pri sv. Roku (žužemberška podružnica), prenešene tje iz župne cerkve v Žužemberku, in na Dobravi (dobrniška podružnica), prenešene iz župne cerkve na Dobrniču.

Pri večini ravnokar naštetih zelo starih orgelj, največ iz 18. stol., orgljarski mojstri, ki so jih naredili, niso znani. Bržkone pa je marsikateri izmed njih naredil eden ali drugi prej imenovanih mojstrov: Zajc, Göll ali Krismann. In še nekaj orgljarskih mojstrov je takrat na Kranjskem živel, postavljalo in popravljalo orglje: Ivan Mihael Steinhöfer (v prvi pol. 18. stol.),² Jožef Alojzij Kučera, od l. 1782. ljubljanski meščan,³ in Ivan Jurij Eysel, od l. 1783. ljubljanski meščan. Zato upravičeno sklepamo, da so te ali one izmed naštetih orgelj lahko tudi njihovo delo. 16

† P. Hijacint Repič.

P. Hijacinta Repiča žal ni več med živimi. Bolezen, ki ga je napadla ravno pred enim letom, mu je uničila življenje. Smrt je zahtevala to žrtev 3./III. 1918.

¹ Po sporočilu g. Pavla Jermana, organista v Št. Vidu pri Zatičini, so orglje na Muljavi zelo podobne orgljam pri sv. Primožu nad Kamnikom.

² L. 1726. je plačeval davka 5 fl. 10 kr (mestne davčne knjige).

³ Na Starem trgu št. 149 (na levi strani proti sv. Florijanu) je imel lastno hišo. Postavil je, kolikor znano, nove (starejše) orglje na Dobrovi pri Ljubljani l. 1804., starejše v Št. Gotardu l. 1807, popravljal pa prejšnje idrijske orglje l. 1784. in l. 1810. in prejšnje orglje v Škocijanu pri Mokronogu.

P. Hijacint je bil rojen 9. julija 1863 v Šturjah na Vipavskem. Po dovršeni nižji gimnaziji v Gorici je stopil leta 1879. v frančiškanski red dalmatinsko-istrske provincije sv. Hijeronima. L. 1880. je naredil redovne obljube in nadaljeval potem nauke na jezuitski gimnaziji v Zadru. Po končanih bogoslovnih študijah v nadškofijskem semenišču je bil posvečen l. 1886. v mašnika.

Celo svoje mašniško življenje, razen prva leta, je preživel v koperskem samostanu Sv. Ane. Kar je v 28. letih svojega bivanja v Koprú dobrega storil, tega mi ni mogoče na kratko napisati; to najboljše vedo bližnji slovenski župniki in ljudstvo, ki mu je delil duhovne dobróte. In meščani? Zadostuje, če napišem besede, ki sem jih slišal ob njegovem pogrebu: „Bil je svet mož.“ Kakšna tolažba za katoliško vero, za njeno razširjanje, ko ljudstvo vidi, da življenje duhovnikovo odgovarja njegovemu imenu. „Sancti eritis, quia ego sanctus sum“ le-te besede imejmo duhovniki vedno pred očmi in potem se ne bojmo, da bi naše ljudstvo izgubilo vero in narodnost.

Še kot mlad mašnik, zdrav in poln svetega navdušenja, ni poznal truda ali napora. Spovednica mu je bila hkrati prižnica. S svojim prikupljivim nastopom, živo besedo in svetim vzgledom bi bil gotovo še več dobrega storil, da se ni toliko skrival pred ljudmi in pred svetom. Kajti celih 25 let ni prestopil samostanskega praga. „Mirabilis Deus in sanctis suis,“ kakor se je izrazil o njem prevzvišeni tržaški škof po njegovi smrti.

V samostanu je opravljal službo učitelja mladim klerikom v novicijatu, katerim je bil pravi vzgled redovnika.

Knjiga mu je bila pred vsem priljubljena. Sad njegovega učenja nahajamo v raznih časopisih slovenskih, laških in nemških; največ pa se veda v „Cvetju“. Dobro in temeljito poznavajoč zgodovino svojega reda in provincije je pisal pogostokrat v „Archivium Franciscanum“. Prestavil je iz nemškega v laški jezik *Manuale per i religiosi conversi d' ambo i sessi del P. Ludgero Lonard, Benedittino della Congregazione di Beuron*, zelo priročna knjiga za brate lajike. Mnogo je tudi pisal in delal z besedo za razširjanje časti in slave bl. Monalda frančiškana. Po njegovem prizadevanju so dovolili tržaški škof, da se ostanki blaženega preneso na oltar in da so tu izpostavljeni. V svoji težki bolezni se je največ priporočal njemu, in čeravno mu Bog na priprošnjo blaženega Monalda ni povrnil zdravja, je vendar njegovo dušo sprejel v svoje naročje.

Ves čas svojega bivanja v Koprú — 28 let — je bil za organista. Kot samouk žal ni poznal pravil harmonije, pa mu je to zato delalo v praksi precej težav. No, vseeno je bil organist na svojem mestu in kar je poglavitno: P. Hijacint je najzaslužnejši član provincije svoje dobe v pogledu cerkvene glasbe, ker je prvi začel z vso vnemo gojiti koral. Poln svetega spoštovanja si je prizadeval kolikor mogoče gojiti petje po predpisih blagopokojnega papeža Pija X.

Malokateri je v naših krajih koral tako globoko umeval kot ravno on. Prešinjnen nenadkriljive notranje njegove lepote, katera se je toliko dopadla njegovemu mehkeemu in pobožnemu čuvstvu, si je prizadeval z vso marljivostjo upeljati njegovo praktično uporabo v cerkev. Želeč, da se vse ljudstvo pridruži pevskeemu zboru v en veličanstven zbor, je zato zaradi pomankanja klerikov učil koralne maše (tudi figuralne) ude tretjega reda, in to se mu je še precej posrečilo in obneslo. Gotovo bi bil imel več uspeha, da niso bile mestne pevske razmere tako slabe, kot so žalibog še danes. Kolikokrat mi je pač pripovedoval in tožil o njih! Tudi v „Cerkvenem Glasbeniku“! (Glej Cerkv. Glasb. štev. 2, 7 leto 1911.) Bil je v resnici mož poln idealnosti, ki je v petju koralah nahajal radost večjo od tiste v navadni molitvi. Čestokrat je v boleznih zapel s svojim že slabim glasom kakšen koralni odlomek, in takrat mu je obraz žarel svetega veselja in miru. Pogovarjati se o koralu, o njegovih poedinih krasnih odlomkih, o napredku cerkvenega koralnega petja v provinciji, to mu je bil najzanimivejši predmet, in čutil se je popolnoma spremenjenim. Edino njegova zasluga je, če je današnji mladi naraščaj v provinciji toliko navdušen za cerkveno glasbo. Tudi P. Sokol in vsi drugi mladi člani provincije, kateri delujejo na polju cerkvene glasbe, so njegovi nekdanji novinci, katerim je v novicijatu vlival v srca ljubezen do cerkvenega petja in s tem izruval korenine, hvala Bogu še mladih žil, nedostojne, necerkvene glasbe.

P. Hijacintu se vrlo spodobijo besede „zelus domus tuae commedit me“ tudi v pogledu cerkvene glasbe. Zato upajmo, da se je že pridružil onemu veličanstvenemu nebeškemu zboru, ki na veke prepeva hvalo in slavo svojemu Stvarniku.

Spomin blagopokojnega P. Hijacinta naj živi med nami vedno! Ti pa, blagi P. Hijacint, moli za svoje duhovne sinove! O. K. O.

En dan pri benediktincih.

Ko gre človek v Sekovo k prijaznim patrom benediktincem, si ogleda samostan, staro, znamenito in lepo poslopje, posebno veličastno samostansko cerkev ter posluša krasno, iz globine srca prihajajoče petje, mu ti trenutki ne morejo iz spomina. Tudi samo kratek obisk, kakor sem ga bil napravil, mi je ostal v neizbrisnem spominu. Kadar študiram koral, ali slišim koralno petje v cerkvi, mi stopijo nehote pred oči gostoljubni patri in njihovo ugla-jeno, kakor poljski potoček žuboreče petje.

Priliko poslušati benediktinsko petje ima vsakdo vsaki dan dopoldne pri konventualni maši in popoldne pri vesperah. Petje je navadno spremljano z mirnimi glasovi orgelj, katere se pahajajo v prostornem prezbiteriju, druge večje pa na koru; oboje pa se dajo združiti na malem prostoru v prezbiteriju. Ko človek to posluša, misli, da ni več med obrekljivim svetom, marveč nekje drugje; meni je prišla misel, da sem med prvimi kristjani, v kata-

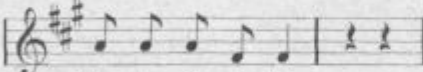
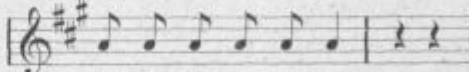
kombah. Vsa nebeška poezija, ki jo je mogoče slišati v tako kratkem času, je preobilna, da bi se bilo mogoče zamisliti v vse podrobnosti. V tej obilici umetnosti se človeka nehote loti neko ekstatično stanje.

Poleg tega petja pa goje vedno še petje tudi pri obedu in večerji. Kako skrivnostno done pobožni glasovi v prostrani dvorani (refektoriju). Oglejmo si, kako pojo.¹

Ko se patri v popolni tihoti zbero, pride umerjenih in resnih korakov opat sam, jako prijazen gospod. En sam pogled po širnem prostoru mu zadostuje in ko vidi, da je vsa samostanska družina zbrana, prične prav mirno, a tako lepo:

 na kar odgovori vsa družina:
Be - ne - di - ci - te.

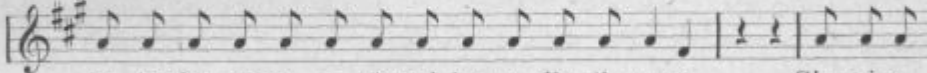
Nato zopet opat :

 Be - ne - di - ci - te. O - cu - li omni - um,

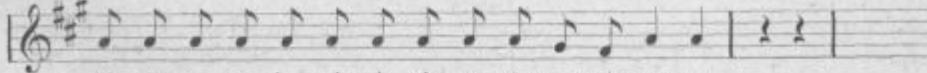
Vsi zbrani v refektoriju nadaljujejo:

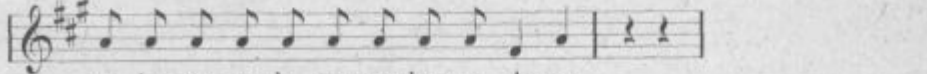
 In te spe-rant, Dómi - ne, et tu das e-scam il - ló - rum in

 tempo - re oppor - tino. A - pe - ris tu manum tuam,

 et imples omne a - ni - mal be - ne - dic - ti - o - ne. Glo - ri - a

 Pa - tri et Fi - li - o, et Spi - ri - tu - i Sancto.

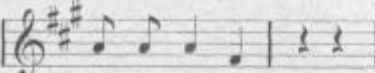
 Si - cut e - rat in prin - ci - pi - o et nunc et semper,

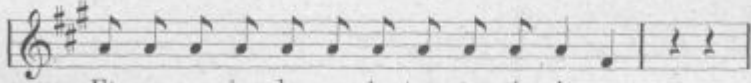
 et in sac - cu - la sac - cu - lo - rum, Amen.

¹ Včasih pred vojsko se je tudi v ljubljanskem semenišču pelo pred obedom in večerjo ob nedeljah in praznikih. (Svojčas celo vsak dan. Op. ur.) Sedaj se je to žal opustilo, menda radi vojske. Škoda za to. Dobro bi bilo to petje zopet uvesti. Sicer je razlika med tem in benediktinskim v izražanju kot noč in dan, a sčasoma bi se zboljšalo.

Opat:
Ky-ri - e e - le - i - son,

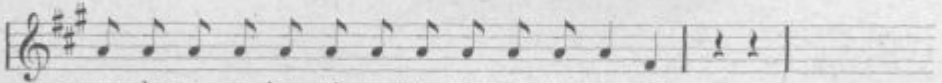
vsi:
Christe e - le - i - son, Ky - ri - e e - le - i - son.

Opat: Nato opat:
Pa - ter noster (nadaljujejo tiho)

 vsi odgovore:
Et ne nos in - du - cas in ten - ta - ti - o - nem.

 Nato opat:
Sed li - be - ra nos a ma - lo.

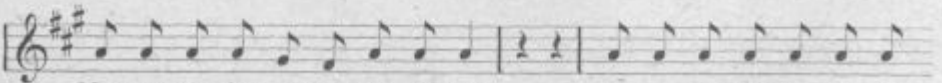
 O-rémus. Be - ne - dic, Do - mi - ne, nos et haec tu - a do - na,

 quae de tu - a lar - gi - fa - te su - mus sumptu - ri.

 Per Christum Domi - num nostrum. vsi: A - men.

Ko je končano, stopi prior iz vrste pred opata in reče globoko priklonjen:

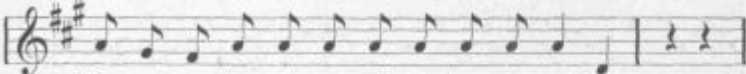
 Opat da benedikcijo:
In - be, domne, be - ne - di - ce - re.

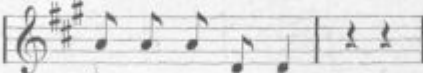
 Mensae cae - le - stis par - ti - ci - pes fa - ci - at nos Rex ae - ter -

 nae glo - ri - ae. vsi: A - men.

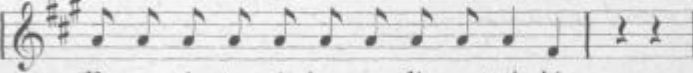
Nato se vsi posedejo, denejo kapuce čez glavo, prior pa gre na ambon in bere iz sv. Pisma v načinu lekcije. Vsi drugi mirno poslušajo. Na opatovo znamenje prior preneha z branjem, patri denejo kapuce raz glave in prično kosilo. Prior vzame kako drugo knjigo, kako nabožno in nadaljuje z vzvišenim in razločnim glasom. Vsa obednica je mirna in tiha. Nobenega ropota nikjer, le razločno branje priorjevo odmeva po refektoriju.

Ko je obed v najlepšem redu in miru končan, da opat zopet znamenje, na kar stopi prior (oz. lektor) iz ambona pred opata, rekoč:

 vsi vstanejo
Tu au-tem Do-mi-ne mi-se-re-re no-bis.

in odgovore: Nato opat:
De-o gra-ti-as.

Con-fi-te-an-tur ti-bi Do-mi-ne omni-a o-pe-ra tu-a.

vsi:
Et sancti tu-i be-ne-di-cant ti-bi.

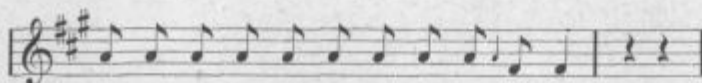
Gloria Patri kot zgoraj. Nato opat:

A-gi-mus ti-bi gra-ti-as omni-po-tens Deus, pro u-ni-ver-sis

be-ne-fi-ci-is tu-is, Qui vi-vis et regnas in sae-cu-

 vsi:
lā sae-cu-lo-rum, A-men.

Nato se uvrste mirno po dva in dva in napravijo sprevid v hišno kapelo. Zaduži gre opat sam. Med potjo pa začneta dva kantorja psalm Miserere in drugi odgovarjajo izmenoma. V hišni kapelici imajo kor, kamor se razvrste in ko končajo Miserere, začno Laudate, Kyrie kot zgoraj, Pater noster, Et ne nos . . . kot zgoraj in nato še: Vñ.

V. Dis-per-sit de-dit pau - - pe-ri-bus.
 R. Justitia ejus manet in saeculum saecu-li.
 V. In Domino laudabitur anima me - a.
 R. Audiant mansueti et lae - ten - tur.
 V. Magnificate Dominum me - cum.
 R. Et exaltemus nomen ejus in idipsum.
 V. Sit nomen Domini be - ne - die - tum.
 R. Ex hoc nunc et usque in sae - cu - lum.

Nato poje kantor molitev „Retribuere“ . . .

V. Be - ne - di - ca - mus Do - mi - no.
 R. De - o gra - ti - as.

Fidelium animae itd.

tono recto, Pater noster, Deus det itd. tudi tono recto.

Isto kot opoldne je tudi zvečer, samo drugo besedilo je deloma in pa psalma Miserere ne pojo in ne napravijo obiska v kapelici, marveč odmolijo vse v refektoriju in potem se mirno razidejo, na kar je kratek oddih.

Kar vse človek v tako kratkem času doživi in občuti, se ne da popisati. Ena stvar mi je pa takoj padla v glavo, ko sem namreč bil dopoldne pri konventualni maši, glede orgelj. Mislim sem si, ko bi v Ljubljani imeli tako prirejene orglje, to bi bilo prijetno. Govorilo se je že in pisalo v C. Gl. o teh orgljah in g. dr. Kimovec je napravil celo načrt za te orglje, ki bi bile pa precej manjše kot so v Sekovi. Tam imajo orglje v prezbitერიju 18 registrov in one na koru 38, obojne skupaj se dajo združiti, pa imamo orglje, ki so po številu registrov enake stolniškimi v Ljubljani. Ali bi se ne dalo v Ljubljani napraviti orglje na ta način, da bi korne orglje imele dva igralnika, enega na koru (kar je že) in drugega manjšega z 2 manualoma v prezbitერიju na evangeljski strani mesto kredence, ali pa tudi za oltarjem, kakor je v načrtu. To bi bilo iz dvojnega stališča boljše. Prvič bi manj stalo, drugič bi pa imeli v prezbitერიju na malem prostoru večje orglje kot so po načrtu. Seveda električni kontakt bi moral biti zelo fin, da bi glas s kora prepozno ne prihajal v prezbitერიj. Orglje kakor so v načrtu bi bile zelo majhne in ker je prostora že sedaj malo, bi ga bilo potem še manj. Na ta način bi se pa nekaj, kakih 20 registrov preneslo na igralnik v prezbitერიju. Še bolje pa, ako bi se tudi vsi prenesli in bi tudi novi igralnik imel 3 manuale. Zadoščalo pa bi prvo. Edino vprašanje bi bilo, kakor že rečeno, dober električni kontakt. V Sekovi sem poslušal, pa ni bilo opaziti nobene netočnosti glede prihajanja glasov s kornih orgelj, daši funkcionira električni kontakt že 8 let. V kratkem mislijo napraviti nove žice, ker se je dosedanjih vsled vlažnosti zidu začela prijemat i rja.

Ta misel se me je tedaj lotevala. In ko bi se uresničila, bi imeli orglje v prezbiteriju lahko takoj in bi ne bilo treba čakati konca vojske. Potrebne so pa tako, kot ne vem kaj. Seveda je to moje osebno mnenje, ki ga nikomur ne usiljujem in mi bo gotovo marsikdo ugovarjal. N. O.

Odmev iz Bruka ob Litvi.

In spet je prišla cvetoča pomlad. Odklenila je temna vrata v zelenopisano naravo, ki jo budijo in oživljajo zbori škrančkov in slavčkov, ves ptičji svet s svojimi spevi in neštevilnimi melodijami, hotoč eden drugega preglasiti in prekositi, svojemu Stvarniku kar najprisrčnejšo hvalo in slavo dati . . .

S ptičjim zborom je veselo „Alelujo“ prepeval tudi naš begunski zbor, radujoč se veselega vstajenja, da zajedno z lastovkami vred more in sme zleteti nazaj v domovino, v ljubi svoj mili kraj . . .

V cerkvi: miloprisrčni „Z Bogom! Dans Marija pravi . . .“, na kolo-dvoru: „Nazaj v goriški kraj! Zakaj nazaj? Ne vprašajte, zakaj!“ . . . „Oh, zdaj gremo, nazaj ne pridemo“, ne maramo! . . in vlak je odpeljal prvi transport beguncev in z njim vred tudi nekatere moje kanarčke-pevke . . In prišel je še drugi, tretji vlak ter mi po skoro triletnem trudu ulovljene in naučene pevke skoro do zadnje pobral iz baraške pevske čajbice . . Bile so uka- in hraneželjne, mlade in nežne, kot v kakem ptičjem gnjezdeu; pital sem jih s kolikor mogoče okusno, sladko hrano krásnih melodij . . In ko so vzrastle, so vzletele kot razpeljančki iz gnjezda, zaokrožile so po bruškem zraku ter vzbudile pozornost s svojim jugoslovanskim petjem . . In potem? Potem se jim je zahotelo nazaj v domači goriški kraj . . . Pa pojdite z Bogom in Marijo in zdrave ostanite! Na domačih tleh sejajte in sadite, kar ste tukaj žele, žgolite in prepevajte in v veličastnih slavospvih oznanujte čast in hvalo Božjo! Iz vaših krepkih grl naj nevstrašeno doni tudi: „Jugoslavija prihaja, zdaj pred Te, naš svetli car! Ti osrečiti jo hoti, bodi Oče ji skrbeč!“ —

Tako poravnavam, dragi „Cerkv. Glasb.“ svoj lanski dolg. Naši begunčki so in exitu de populo barbaro . . Naš stari, izučeni pevski zbor se je z malimi izjemami razšel na vse vetrove. Kljub temu pa petje raz kor še ni utihnilo, so še moči in dosti pevskega duha, s katerimi bi se dalo lahko znova začeti, a pevovodju pešajo moči, pollašča se ga neprijetna, disharmonična nepotrpežljivost — —, tudi njega miče in vleče srce nazaj, nazaj v planinski raj!

Me vprašate: kako kaj smo peli zadnje leto? No, nismo ravno počivali. Pridno smo ponavljali in pilili stare, še ne uglajene pesnice iz Vam že l. l. označenih zbirk, pa tudi novih smo se precej naučili. Za slovesno službo božjo smo se naučili še: Missa Sancta Dei Genitrix od Bertolda Wassmerja. Maša je lahka in melodijozna za triglasen zbor, ali pa tudi dvoglasen, samo za ženske. Dobrodošla vsakemu zboru na deželi. Pri „partes mobiles“ smo

si poleg recitacije pomagali in se posluževali tudi „Repertorium chorale“ (P. Griesbacher). Pri „črnih“ mašah: Missa Requiem, zložil Stanko Premrl.

Kar pa je še najbolj glavno in uvaževanja vredno, je to, da smo poskušali vzgojiti in v resnici tudi več ali manj vzgojili — ljudsko cerkv. petje. Da bi se bilo tako učilo in prepevalo takoj spočetka našega žalostnega priboda v barake kot se je zadnje leto, pa bi se bilo veliko več doseglo, saj priložnosti za to je bilo mnogo. . . Dvakrat na teden se je v „Mar. domu“ zbiral pevski odsek Mar. družbe, broječ nad 100 članic; po enkrat na teden dečki in deklice posebej Marijinega vrtea. Ko so vsi ti znali, tedaj so skupno zapeli v cerkvi pri vsakdanjem večernem blagoslovu. Kdor še ni znal, ne slišal, se je potom večkratnega ponavljanja kmalu priučil in nehote poprijel s pevajočimi, tako da je v kratkem času kar vsa cerkev pela. In tako je šlo s pesmico za pesmico. Tudi prav male otročiče iz otroškega vrtea ne smem izločiti: tudi ti paglavčki so pomagali pri ljudskem petju, naučila jih je gdč. vrtnarica dokaj pesmic, tako da je vse, mlado in staro, v pesmih Bogu hvalo dajalo.

Ljudsko petje, to Vam je res nekaj vzvišenega — veličastnega, ko vsa cerkev v več oktavah in različnih barvah enodušno svoj glas kvišku k Bogu povzdiguje! Če že navadna, dobro opravljena molitev oblake predere, kakšen uspeh in silo pri Bogu ima še-le pevajoča molitev ljudskega petja! Bis orat, qui bene cantat. Da bi se že kmalu začelo s tem ljudskim petjem po mestih in deželi! To petje ima gotovo večjo privlačno silo in moč na vse, posebno na mlačnega brezbriznega kristjana in tudi inteligenta, kakor ubrano polifonično petje; ljudsko petje prej gane in omeči in si pridobi trdo srce. . . Posebno Goriška se bo morala oprijeti tega načina pevanja, ker je in bo za več let brez orgelj ali harmonijev. . . Zato nam je pač Bog dal tudi grlo: Da z njim Njega hvalimo in častimo, sebi in drugim kratek čas delamo. Ljubezen, pravi sv. Pavel, je iznajdljiva! Ta ljubezen do Boga, do naroda in ljudstva naj duhovnike, učitelje, organiste in sploh vse, ki imajo le količkaj muzikaličnega duha in vesele dobre volje, združi k enemu skupnemu delu — **ljudskemu petju!**

Z Bogom za Marijo!

Fraujo Črni goj.

Organistovske zadeve.

a) H gmotnemu vprašanju organistov in cerkvenih pevovodij.

Akcija zaboljšanje pravnih in gmotnih razmer cerkv. pevovodij, ki jo vodi branski stolni kapelnik prof. Anton Hromadka, je potekla do sedaj takole:

1. Organistom in cerkv. pevovodjem so se razposlale proizvedovalnice s sledečim pozivom:

„Ni potreba Vas še posebej upozorjati, da so cerkv. pevovodje in organisti takorekoč pozabljen stan. Temu treba odpomoči. To tem bolj, ker so

današnje draginjske razmere postale neznosne in ne moremo čakati, da bi večina naših družin lakote pomrla.

Hitro državno pomoč in čimprejšnjo uravnavo pravnih in gmotnih razmer vseh cerkv. pevovodij in organistov bomo zahtevali še v sedanjem zborniškem zasedanju.

Če soglašate s to akcijo, naznanite nam, da bo tudi Vaše ime navedeno na zadevni spomenici, in vrnite nam izpolnjeno poizvedovalnico.

Da moramo vlado opozoriti na veliko važnost našega celotnega umetniškega delovanja, naznanite nam tudi, kako sicer glazbeno delujete (v društvih, šolah — —) in napišite imenik svojih skladeb, tiskanih in v rokopisu.

Prosimo, da opozorite na ta poziv tovariše, ki tega poziva niso prejeli, ter nam blagovolite naznaniti njih naslov. —

Upamo, da so se naši organisti temu pozivu kapelnika Hromadke po večini odzvali. Kdor pa tega do sedaj še ni storil, naj vsaj naknadno svojo zamudo popravi.

2. Posrečilo se je za akcijo pridobiti drž. poslanca dr. Fr. Lukavskega, ki je obljubil o primerni priliki stvar organistov predložiti zbornici. Obljubo je spolnil dne 13. marca, ko je v plenarni seji zbornice pri razpravi o kongruji podal resolucijo, s katero se vlada poziva, naj uredi pravne in gmotne razmere cerkv. pevovodij in organistov in ker je beda izredno ivelika, naj jim da za sedaj iz državnih sredstev vsaj podporo. — Resolucija se je odkazala proračunskemu odseku.

3. Sestavila se je tozadevna spomenica ter izročila c. kr. ministerstvu za uk in bogočastje, c. kr. finančnemu ministerstvu, predsedstvu gosposke in poslanske zbornice, nekaterim ministrom, odborovim predstojnikom in nekaterim poslancem.

Spomenica slove sledeče.

Visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje!

Pri vseh dosedanjih pomožnih akcijah od prizadetih faktorjev popolnoma neopaženi poklic, organisti in cerkv. pevovodje vseh kraljestev in dežel v Avstriji vlagajo najudanejšo prošnjo, da bi se uravnale njih pravne razmere oz. da bi se jim za enkrat iz državnih sredstev podelila izredna draginjska doklada. Svojo prošnjo si dovoljujejo opirati na sledeče razloge.

Med tem ko so se vsem stanovom, bodisi da delajo z roko ali z umom, tekom vojske podelile draginjske in druge doklade, so organisti in cerkv. zborovodje odšli do sedaj popolnoma praznih rok, če tudi so bili njih kar moč majhni dohodki že pred vojsko za količkaj primerno vzdrževanje popoluoma nezadostni in so kričali po času primerni uravnavi. Žal, da so ostala vsa zadevna stremljenja desetletja brezuspešna, nikdo se ni brigal za omenjeni stan, vsled česar dohodki organista, že pred sto leti določeni, danes tudi za najskromnejši način življenja in vzdržavanja nikakor več ne zadostujejo.

Skoro neverjetno je zelo žalostno, toda ravno tako resnično dejstvo, da večina organistov prejema plačo okrog letnih približno 600 K. Kako naj bo v današnjih razmerah mogoče, s tem zaslužkom živeti, kakor se človeku spodobi, skrbeti za družino, plačevati stroške za stanovanje, obleko in druge potrebščine?

Začetek bednega stanja organistov sega v leta 1868 — 69. Mnogi učitelji, ki so do tedaj kot postransko službo opravljali posel organistov, so se temu delu vsled potom državnega ljudskošolskega zakona doseženegaboljšanja svojih pravnih in gmotnih razmer odpovedali, in organisti po poklicu so stopili na njih mesto.

Od takrat pa niso ne država ne dežela niti druge korporacije mislile na to, da bi temu stanu oskrbele plačo in sicer na način, primeren dolžnostim in delu organistovemu, in da bi mu omogočile zadovoljivo eksistenco.

Potemtakem organistom ni preostajalo drugega, kot nastopiti žalostno dediščino predmarčnega „šomaštra“ in temu enako pobirati okrog župljanov prostovoljne ali tudi neprostovoljne prispevke v naturalijah ali danes v gotovini.

Pač so mnoge boljše občine, ki jim je to beračenje postalo že nadeležno, odmerile svojim organistom stalno letno plačo; ta pa je bila največkrat tako pičla, da niti za tedanje razmere ni zadoščala, kaj še le za današnje. — —

Današnje draginjo natančneje popisovati je pač nepotrebno, ko je splošno znana in je dosegla že tak višek, da se celo premožni krogi opravičeno pritožujejo, dočim gre srednji stan vedno bolj bedi nasproti.

Delovanje organistov in cerkv. pevovodij pa ni tolikanj znano; zato bo umestno, si ga nekoliko ogledati.

Čeprav je delovanje organistov vseskoz v službi javnosti, ga vseeno moremo deliti v dve skupini: v delo v cerkvi in v delo zunaj cerkve.

Prvo delo — v cerkvi — se po krivici le prepogosto omalovažuje, ker se ne upošteva, da je to delo organistov velikega pomena za umsko življenje in daljno izobrazbo širjih ljudskih slojev. In vendar je tako. Kajti orgljanje in cerkveno petje sta edini vzgojni sredstvi za ljudstvo na deželi, ker plemenitita njegovo mišljenje in čustvovanje, ga dvigata nad vsakdanjost in ga navdušujeta za to, kar je resnično, lepo, vzvišeno.

Najboljši dokaz za vpijoče nesorazmerje med delom in plačilom organistovim, so iz priložene priloge ¹ razvidna razna opravila v cerkvi, ki jih opravljajo organisti tekom leta.

Pa tudi neposredno delovanje omenjenih funkcionarjev zunaj cerkve, v širji javnosti, je zelo mnogobrojno.

Organist poučuje navadno trikrat na teden pevce začetnike in trikrat take, ki že več znajo, in sicer zastonj; dostikrat v lastnem stanovanju.²

¹ V prilogi naštetih raznih organistovih opravil ne bomo ponatiskovali. (Op. ur.)

² To se godi seveda le ponekod, pri nas ne; pač pa poučujejo organisti tuintam redno v društvih. (Op. ur.)

Splošno znano je delovanje organistov v raznih glasbenih in drugih društvih. Na deželi in v malih mestih gotovo ni nobene prireditve, nobene domovinske slavnosti brez delovanja organista. Koliko ima v ta namen vaj, koliko pisanja, koliko truda! In ravno to, dostikrat uničujoče delo se vobče premalo upošteva in priznava. Mnogi namreč mislijo, da so take prireditve za organista kakor tudi za druge sodelovalce le zgolj zabava. Prezrô pa, da mora organist po eni strani od glasbe živeti ter da pride k takim prireditvam, oziroma vajam že od drugega dela zmučen in da končno glasba zanj ni nikako razvedrilo, ampak naporno delo, borba za kruh.

Delavnost organista in cerkv. pevovodja v pevskih in glasbenih društvih kakor tudi pri vseh drugih kulturnih zvezah ni le gonilo in poživljajoči element vsega društvenega življenja in vseh s tem v zvezi stoječih narodnih stremljenj, temveč tvori takorekoč dušo vseh javnih slovesnosti in manifestacij; vsled česar organistovega sodelovanja in sopomoči ne moremo niti sedaj niti v bodoče pogrešati.

In to veliko kulturno delo opravlja organist brezplačno!

Kakor že omenjeno, so dohodki organistovi celo za najskromnejše potrebe popolnoma nezadostni. Dostikrat so organisti navezani na stolnino; ta pa ni le sama po sebi majhna in vedno manjša, ampak jo je večkrat tudi težko dobiti. To velja za kraje, kjer n. pr. pri pogrebih stranke same plačujejo pevce in godbenike, oziroma organiste.

Če torej pomislimo, kako velikega pomena je glasba za človeško izobrazbo sploh, potem treba priznati, da je zahteva organistov in cerkv. pevovodij kot najvažnejših in najštevilnejših delavcev na glasbenoumetniškem polju po temeljiti uravnavi njih pravnih in gmotnih razmer popolnoma upravičena in spada k najnujnejšim zadevam sedaj povsod se vršečega socialnega preobrata.

Ker bo pa za omenjeno uravnavo treba delj časa kot utegnejo organisti na to čakati, je razvidna potreba neke četudi le zasilne, a nagle pomoči.

V imenu celega omenjenega, v bedi se nahajajočega stanu se obračajo najspoštljivejše podpisani na c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje z najudanejšo prošnjo, naj se nakloni organistom in cerkvenim pevovodjem pomoč iz državnih sredstev na isti način, kot se je to zgodilo glede vseh privatnih, deželnih in državnih nameščencev, zakaj faktorji, ki organista vzdržujejo, tega sami ne zmorejo.

Z ozirom na to, da so pred kratkem učitelji cele države dobili doklade iz drž. sredstev, in z ozirom na to, da so o priliki dovoljenja doklad duhovščini tudi pri evangeljskih cerkvah služeči učitelji-organisti dobili podpore, je pač tudi prošnja katoliških organistov, naj se uredi njih pravice in plače, opravičena.

Prošnja za čim prejšnjo rešitev omenjene zadeve je tem bolj opravičena, ker je stiska prizadetih stanov prikipela do vrha.

* * *

Omenjena akcija (priznanje vojne ali draginjske doklade) bi se najenostavnejše izvedla tako, da bi vsak definitivno nameščen organist oziroma cerkveni pevovodja vseh cerkva v Avstriji brez izjeme konfesije dobil enkratno svoji plači primerno draginjsko doklado. Znašala naj bi za organiste na deželi 80%, za organiste v mestih 100% njih letne plače. Vsekako pa naj bi v nobenem slučaju ne znašala manj kot 500 K.

Švoto, ki bi jo država v ta namen določila, naj bi pokrile ali posamne župnije potom 80% do 100% odmerjene naklade na podlagi konkurenčne postave iz l. 1874., ali naj bi se vzele iz verskega zaklada, oziroma iz sredstev za ureditev kongrne.

Če bi tudi v l. 1918. še ne prišlo do ureditve pravnih razmer organistov in cerkvenih pevovodij, naj bi se jim tudi za to leto dovolila enaka državna podpora.

(Slede podpisi.)

* * *

4. za nadaljno izpeljavo te akcije se pripravlja državna organizacija vseh organistov v Avstriji.

b) Podporno društvo organistov in pevovodij s sedežem v Ljubljani.

Podporno društvo je sklicalo sestanek organistov v Ljubljani dne 22. aprila. Udeležilo se ga je 22 organistov in g. župnik Kovič. Nekaj tovarišev je sestanek pozdravilo pismenim potom. Predsednik Premrl je poročal o organistovski akciji za uravnavo njih pravnih in gmotnih razmer; razložil zadevo glede „poizvedovalnic“ in prebral spomenico. Nato se je vršil razgovor o namerovani državni organizaciji organistov. Pozdravila se je zlasti točka načrta, naj bi se organisti nastavljali v deželnih oziroma državnih službah na isti način kot učitelji. Enotna plača naj bi bila za organiste na deželi po 1500 K, v mestih 3000 K. Ravno tako bi dobrodošla bolniška blagajna, ki bi sprejemala eventualno tudi druge glasbenike v Avstriji. Načrt omenja še razne druge ugodnosti: časovno avanziranje, petletnice, najvišjo službeno dobo in umirovljenje, počitnice, podporni fond, odbor za slučaj smrti, tiskovni in založniški odbor, knjižnico, nakupovanje muzikalij in glasbil itd., ki se pa bodo v celoti komaj mogle vse izvesti. — Za te ugodnosti bi postal organist dolžan: 1) opravljati svojo službo natančno in vestno po cerkveno-liturgičnih določilih; 2) poučevati petje na ljudskih oziroma srednjih šolah; 3) poučevati glasbeno nadarjene otroke (učence). Prof. Hromadka, ki je ta načrt sestavil, pričakuje, da ga bodo tovariši organisti podpirali tozadevno z raznimi nasveti,

Organisti na sestanku zbrani, so dalje sklenili, naj se prej omenjena spomenica pošlje raznim poslancem „Jugoslovanskega kluba“, posebej še njega načelniku dr. Korošču s prošnjo, naj po svojih močeh podpira to našo upravičeno zahtevo. Hkrati se zadevno naprosi tudi kn. škof. ordinariat. — Oboje se je izvršilo. —

Pri razgovoru o domačih organistovskih razmerah je predlagal g. Jerman, naj bi se štolnina za organiste in cerkovnike vsaj za čas vojske in draginje zvišala, in naj se tozadevno popraša pri kn. škof. ordinariatu. G. Heybal je predlagal, naj se cerkovnikom iz denarja, ki se je dobil za rekvirirane zvonove, (češ da je plačilo za zvonenje odpadlo), in ki je sedaj naložen v hranilnicah, vsaj iz teh obresti nekoliko prispeva k njihovi že itak majhni plači. — Glede zvišanja štolnine je kn. šk. ordinariat odgovoril, da tega sam brez dovoljenja vlade ne more izvesti, a bo poskusil zadevo na kak drug primeren način urediti. Kar se pa druge stvari tiče, je ordinariat že prej določil, da se bodo dotične obresti privzemale h kapitalu za nove zvonove. Sicer je pa ordinariat pripomnil, da dobe cerkovniki — tudi če ni več zvonov — plačo kot prej.

Z željo, da bi organistovska akcija dobro uspela in da bi tudi za organiste prišli kmalu boljši časi, je predsednik Premrl zborovanje zaključil.

Škofijske podpore za organiste v l. 1918. Organisti, člani podpornega društva, ki želè v l. 1918. dobiti škofijsko podporo, naj svoje prošnje, priporočene od župnega urada, pošljejo čim prej „Odboru podp. organ. društva“ v Ljubljani (Pred Škofijo 12, L.)

c) Naši organisti — črnovojniki.

G. Emil Vidrih, bivši organist pri oo. kapucinih na Reki, nam poroča iz italijanskega ujetništva (Molini di Criora) na dopisnici z dne 28./3. 1918: „Že od 13. avgusta 1917 sem tu na kmetih. Začetkoma sem moral delati na polju z drugimi ujetniki vred, pozneje so me odločili za tolmača, bolniškega strežnika in pisarja. Začetkoma sem vsako nedeljo pri naši maši orgljal in pel; pozneje niso več dovolili. Te dni uglašujem klavirski avtomat. To je pa tudi vsa godba, ki jo imam. Pozdrave.“ — Organist Tr am te se je vrnil iz ruskega ujetništva. Pravi, da se mu je dokaj dobro godilo, da je popravil klavirje, harmonije in harmonike, celo več novih harmonijev je naredil. — Bivši učence ljubljanske orgljarske šole Lud. Krže je tudi že na domačih tleh. Enako bivši orgljarski učence Anton Bogovič. Vrnil se je zdrav domov v Sromlje na Štajersko. Dopusta ima 4 tedne. Bog daj tudi vsem ostalim srečno vrnitev!

Pregled cerkvenoglasbenih listov.

Sv. Cecilija. 1918. 2. — O pesmi in glasbi pri Judih (O. Petar Vlašič); K reformi cerkvenega petja (Dragutin Andres); Liszt in Chopin (S. Batilda Kobal); Anton Foerster (Janko Barlé); Božične pesmi na Pazu v Istri (Franjo

Jurinčić); Cecilijina ideja v Medjimurju (Juraj Lajtman); Iz hrvatske glasbene preteklosti. Nekoliko besed o učiteljski in hkrati dubovski rodbini Kollayev (Levin Kollay); Naši dopisi; Glasbena literatura; Razne vesti; To in ono; Iz Cecilijinega društva. — Glasbena priloga prinaša: Dobri Kriste, velikonočna pesem za mešani zbor zl. Rudolf Taelik, Regina coeli za moški zbor zl. Josip Klemenčič, Majei mira za mešani zbor zl. Vinko Žganec, Lurdskej Gospi za mešani zbor zl. Fra Angjelko Dobrosta, O. M. Cap.

Sv. Cecilija. 1918. 3. — O pesmi in glasbi pri Judih (O. Petar Vlašič); Rimsko-latinska in bizantinsko slovanska svečana služba božja (dr. Oto Drinkwelder); Nekateri pogreški pri pouku petja (Milan Lang); Anton Foerster (Janko Barle); O cerkvenem petju tu pri nas na Ogrskem v šopronjski županiji (File Szedenich); Nekaj o glasbenih razmerah v Bosni (V. R.); Iz hrvatske glasbene preteklosti. Nekoliko spominov na o. Fortunata Pintarića (Stjepan Valdec); Naši dopisi; Glasbena literatura; Razne vesti; Iz Cecilijinega društva. — Glasbena priloga radi stavke v tiskarni topot ni izšla. Priložena bo prihodnji številki. — Sv. Cecilija izhaja dvakrat na mesec in stane letno 8 K, za dijake 5 K. Urednik in upravitelj lista je stolni kanonik Janko Barle, ravnatelj nadbiskupske pisarne v Zagrebu, urednik glasbene priloge prof. Franjo Dugan.

Cyrill. 1918. 2. — † Prelat dr. Frančišek Ehrmann, prvi predsednik nadškofijske cirilske jednote v Olomcu; Stabat Mater dolorosa (Adolf Parma); Salve Regina (skladba za sopran, alt in bariton), zl. J. Ev. Zelinka; K delovanju papeške sikstinske kapele (V. Müller); Dr. Dvořak in cerkvena pesem (Prof. K. E.); Kancional Franusov (Dr. D. Orel); Repetitorij pedagogike (Em. Bezseny); Cirilsko delovanje; Ocene; Osebne vesti; Razna poročila; Književnost; — V štv. 3., 4. in 5. prinaša „Cyrill“ še sledeče članke: Prof. Karol Stecker *1861, †13./3. 1918; Kaj storiti? (Jos. Kuhn); Seznam ohranjenih orgelj v čeških vikarijatih budjeviške škofije; O sv. maši (Bouzek); Bodoči zvonovi (dr. Karol Herain); Karel Stecker † (Cyrill Sychra); Jednotna pesmarica (G. Cyril Křikava); O ureditvi glasbenih razmer organistov in cerkvenih pevovodjev (Adolf Parma); Česki kancional (D. O.) — Cyrill izhaja desetkrat na leto in stane 5 K. Urednik lista je prof. Dobroslav Orel, založnik Ferd. Lehner. List se naroča v Pragi 1370 — II.

Dopisi.

Kamnik. Poročilo o cerkveni glasbi v frančiškanski cerkvi. — Precej časa se že nismo oglasili, zato nas čaka zdaj toliko daljši račun. Zadnja tri leta, odkar pojemo na našem koru sami domači kleriki-gimnazijci, smo imeli več organistov. Šolsko leto 1915/16 je orgljal in vodil petje fr. Venceslav Skorpik, sedaj bogoslovec v Ljubljani, naslednje leto fr. Veselko Jošt, za njim pa p. Ferdinand Zajc, dokler ga ni dolžnost poklicala v dušno pastirstvo v Šmartno pri Kranju, kamor je odšel letos po Veliki noči. Tedaj je prevzel vodstvo zbora podpisani.

Latinske maše smo peli sledeče: koralno „de Angelis“ (petkrat); — nadalje 2 gl.: Deschermeier, Missa B. M. V. de Lourdes (sedemkrat); Faist, Zweite Messe (dvakrat); Griesbacher, M. s. Stephani (dvakrat); Hohnerlein, M. s. Aloysii G. (enkrat); Schweitzer, Kind-Jesu-Messe (enkrat); Stehle, Missa brevis (trikrat); M. „Salve Regina“ (dvakrat); Zangl, M. s. Dominici (štirikrat); — 3 gl.: Gruber, M. ss. Cordis J. (štirikrat); St. Paulus Messe (devetkrat) in fr. Alban Bukovec, O. F. M., M. s. Albani (rokopis, trikrat); — 4 gl.: Haller, M. tertia, in Schweitzer, Schutzengel-Messe (vsako po enkrat; Gloria in Credo pri poslednjih treh iz ostalih maš).

Introitus et Communiones: koral, včasih brez orgelj. Graduale navadno recitiramo.

Ofertoriji: 1 gl.: Griesbacher (Repert. chor.); Premrl, Ave Maria (C. Gl. 1915 pr. 11. Ta skladba nam zelo ugaja; peli smo jo pri treh lat. mašah, dotične ofertorije pa recitali); Kornmüller; — 4 gl.: Fajgelj, Foerster, Haller, Kokošar, Kothe, Laharnar i. dr.

Asperges me: 1 gl.: koral; Griesbacher; — 4 gl.: Hladnik in Hribar Vidi aquam: koral, Griesbacher.

Tantum ergo: koral; — 2 gl.: Griesbacher, Deschermeier (zwölf eucharistische Gesänge, Op. 61); — 4 gl.: Foerster; Groiss, Hamma, Seghizzi, Waldeck; Witt i. dr.

Te Deum: Koral ali pa Foerster (d-dur).

Requiem: koral: Griesbacher; Gruber (op. 143 in 204), Haller (op. 9, 2 gl.), Hladnik (op. 52), Hribar, Meurer, Premrl.

Slovenske pesmi jemljemo iz vseh novejših zbirk in zadnjih letnikov C. Gl. Pojemo jih dvo-, oziroma triglasno z orgljami, ali pa četveroglasno a capella. One, ki so zložene za mešani zbor, je treba seveda prenaresjati in pisati posamezne glasove. Še celo na Sattnerjev „Evharištični tron“ smo se spravili ter ga prenaresjili za moški zbor in kakšen uspeh imamo z njim, čeprav nas je samo peščica pevcev! Ravnotako smo storili z dr. Kimovčovo „Hvalnico“. Ob največjih praznikih jo zapojemo po litanijah in ljudje jo vedno jako radi poslušajo. Držimo se hrabro kar se da ter skušamo z navdušenjem in gorečnostjo nadomestiti, kar nam manjka fizičnih moči.

Pri letošnjih šmarnicah smo peli navadno po tri Marijine pesmi, eno ali dve zmeraj brez orgelj. Povrh tega še vsak dan „Angel Gospodov“. To pesem, kakor tudi „Častimo Te“ in odpeve pri petih litanijah, ki smo jih imeli v majniku velikokrat, je pela vsa cerkev. Človek mora biti vesel, ko posluša te zvonke gorenjske glasove, še bolj pa ga mora veseliti, ko vidi, kako plamtijo srca našega ljudstva za nebeško Kraljico!

Ob torkih pojejo pri konventualni sv. maši tretjerednice. Za svoje uspehe in ravno tako za svojo požrtvovalnost zaslužijo gotovo polno priznanje.

Fr. Venancij Račič, franč. klerik-osmošolec.

Goče. (Razno.) 2. aprila 1917. je umrl na Gočah Richard Ferjančič, podžupan, bivši večletni župan, član okr. cestnega odbora, odbornik hran. in pos. ter Kmetijskega društva v Vipavi, predsednik kr. šol. sv. in pevskega društva „Nanos“, čigar ustanovnik je bil pred 19 leti in njega pevovodja. Letos prvič zeleni grob prerano umrlega in vsestransko delujočega moža.

Vigred se povrne,
vse se oživi.
Tratica pogrne
se s cveticami.

Drobne tičice pojó
spet v domačem gaju.
Al' prijatelja nazaj
nikdar več ne bó. —

Ta nagrobnica mi prihaja na misel, ko se bliža obletnica njegove smrti. — „Cerkveni Glasbenik“ se ga je že spomnil ob njegovi smrti. Naj ga za obletnico nekoliko opišem kot organista in pevovodjo; kot tak je lep zgled požrtvovalnosti. Pokojnik se ni nikjer učil glasbe. Podlaga mu je bil velik naravni talent za glasbo.

s katerim je obdarovana vsa Ferjančičeva rodbina. Lepo se je to pokazalo, ko so velespoštovani, sedaj že pokojni starši l. 1910. praznovali zlato poroko. Sveti obred zlate poroke in sv. mašo je opravil sin skladatelj č. g. Fran Ferjančič, orgljal je sin dr. Herman, sodni predstojnik, dirigiral sin † Rihard in med pevci je bil sin Edvard. Ko je šel pokojnik k vojakom, še ni znal akorda zaigrati. Pri vojakih pa je začel uriti tovariše v petju, kar je njim in predstojnikom zelo ugajalo. Ko se je vrnil od vojakov, se je resno poprijel igranja na harmoniju. Napredoval je naglo, da je kasneje organistovsko službo dostojno opravljal. Ustanovil je moški zbor „Nanos“. Z največjo požrtvovalnostjo je uril v petju prve svoje pevce, okoli 40 po številu. Razuh doma je hodil sam po vaseh pevce podučevati, da jih je lažje pridobil in jim pot prihranil k vajan na Goče. Po težkem delu čez dan, je imel potem dolgo v noč vsak večer vaje. Ni čuda, da so tako požrtvovalnega pevovodjo pevci vzljubili in se ga oklepali ter radi ubogali. Je pa tudi dosegel lepe uspehe. Goško petje je bilo na dobrem glasu daleč naokoli. Ob njegovi smrti se je tukajšnji rojak, glasbeni strokovnjak cesarski svetnik g. Ivan Mercina izrazil, da je pokojnik pripravil petje na goškem koru na visoko stopinjo. Dasi lastnik enega izmed največjih posestev na Vipavskem in vedno bolj zaposlen po raznih službah v mnogih društvi, vendar ni zanemarjal svojega priljubljenega delokroga kot pevovodja in organist. Za požrtvovalno delo mu bodi Bog plačnik!

Naš cerkveni zbor je štel tik pred vojsko 20 glasov. Ker je vse petje oskrboval moški zbor društva „Nanos“, se je seveda v začetku vojske zbor takoj zmanjšal. Vendar petje še ni prenehalo. Pevci na dopustu radi pokažejo staro gorečnost za petje. V vojski so padli štirje pevci. V tem času je umrl tudi Janez Pregelj, starosta zbora ter imejitelj častne svetinje za 40 letno delovanje kot pevec pri cerkvenem zboru. To je menda prvo tako odlikovanje cerkvenega pevca. (Pred leti je bila pač tako odlikovana pevka ljubljanskega stolnega kora). Bil je zgled vestnega pevca.

Naše orglje iz l. 1734. so skoraj doigrale. Zadnji udarec bo še — rekvizicija za vojsko.¹⁾ Stari, verni župljani so prodali gozd, da so kupili orglje. Pa tudi sedanji rod že kaže dejansko požrtvovalnost za nove orglje.

Ker nimamo Slovenci posebnega glasila za zvonoslovje, naj omenim na tem mestu nekoliko o naših župnih zvonovih in njih zvonarjih. Bili so pri župni cerkvi štirje zvonovi, uglaseni na tone d f g a, kakeršne intervale smatrajo glasbeniki za vzorna zvonila. Pustili so nam le velikega, ki tehta 36 stotov ter je bil vlit l. 1706. na Gočah, kar pove napis na zvonu. Torej je pristen Vipavec. Spada k težkemu sistemu. Glasbena nadarjenost tukajšnjega prebivalstva se je kazala tudi pri pritrkavanju. To ni bilo mehanično nabijanje, ampak umetno zvonjenje po glasbenih principih. Navadno so začeli s p p. Količkaj glasbeno izobražen poslušalec je lahko ločil tale znamenja: p in f v vseh stopinjah cresc., decresc., accelerando, ritardando. Pokojni vipavski dekan-kanonik Erjavec je imenoval goško zvonjenje čudež vipavske doline. Tega čudovito lepega zvonjenja torej ni več. Da bi nam vsaj veliki zvon ostal, ki je po lepoti glasu in izvoru prvak v dekaniji.

Al. Kralj.

Koncertna poročila.

1. **Koncerti v Ljubljani.** — 20. marca je koncertiral violinski virtuoz W. Burmester. — 25. marca se je vršil četrti društveni koncert filharmonične družbe. Izvajale so se komorne skladbe, med katerimi omenjamo zlasti Mozartov kvartet za klavir, violino, violo in čelo v G-molu in Brahmsov kvintet za dve violini, dve violi in čelo v G-duru. Sodelovala sta poleg domačih umetnikov pianist M. Niebauer in violonist L. Korb iz Celovca. — Glasbena Matica je priredila 18. 21. in 23. aprila slavnostno akademijo v počastitev spomina dr. Janeza Evang. Kreka na

¹⁾ Goške orglje ostanejo. (Op. ur.)

korist njegovemu spomeniku v Ljubljani, četrtič v maju pa isto še enkrat ponovila kot ljudski koncert. Sodelovali so gg. Fran Smodej, stolni vikar v Celovcu (kot govornik pri prvi prireditvi), Fran S. Finžgar, mestni župnik v Ljubljani (kot govornik pri drugi prireditvi), Ivan Dornik, profesor v Ljubljani (je deklamiral S. Gregorčičevo „V pepelnici noči“ pri dveh večerih), mestni učitelj A. Rapè (deklamiral prej omenjeno pesem pri zadnjih dveh prireditvah) in pevski zbor „Glasbene Matice“ pod vodstvom koncertnega vodje g. Mateja Hubada. Pevski zbor, ki se je pri vseh akademijah izredno postavil, je izvajal Gallusov „Ecce, quomodo moritur justus“ (moški zbor), Dvořakov „Slavnostni spev“ s spremljanjem klavirja in harmonija, osmi šopek srbskih narodnih pesmi, harmoniziranih od Stjevana Mokranjaca, tri hrvatske narodne, harm. od Antona Andela, in štiri slovenske, tri prirejene od M. Hubada, eno od Stankota Pirnata, in Stan. Premrlovo „Zdravico“. — Koncem aprila je priredil izvrstni pianist Alfred Hoehn iz Frankfurta dva koncerta v „Tonhalle“. — 4. maja sta nastopila v Unionu v lepó uspelem koncertu znani violinski virtuoz Jaroslav Kocian iz Prage in naš domačin, mladi pianist Ciril Ličar. Kocian je razun treh Bachovih skladb izvajal izključno le dela slovanskih skladateljev: Dvořaka (koncert v A-molu), Čajkovskega (koncert v D-duru), svojo „Humoresko“, Sukovo „Pesem ljubezni“ in Smetanovo „Iz moje domovine“. Ličar je pa kot samostojno skladbo podal Bachove variacije na temo „Weinen — Klagen —“ („Plakanje — Zdihovalje“). — Gospa Olga Borová-Valoušková, koncertna pevka in opera pevka „Narodnega Divadla“ iz Prage je priredila 9. maja „Koncert češke pesmi“ Na sporedu so bili: Smetana, Fibich, Dvořak, Novak, Kunc, Krička, Jeremiaš. Za sklep še nekaj slovaških narodnih. Na klavirju je sodeloval g. skladatelj Jeremiaš. V drugem koncertu 11. maja je ga. Borová-Valoušková podala ciklus del svetovnih klasikov. Zastopani so bili: Monteverdi (1567—1653), Beethoven (1770—1827), Händel (1685—1750), Debussy († 1918), Petrović Musogorski (1835—1881), Schubert (1797—1828), Brahms (1833—1897) in Loewe (1796—1863). Gospa Borová-Valoušková se je izkazala kot velika dramatična umetnica in odlična pevka z izredno nizkim in močnim altom. — 12. maja je bil v „Tonhalle“ peti društveni koncert filharm. društva s sodelovanjem virtuozna na violinčelu Pavla Grümmerja z Dunaja, pianista Hoehna, tukajšnjega glasb. ravnatelja Rudolfa pl. Weis-Ostborna, prof. Gerstnerja in društvenega orkestra na lok. Izvajal se je Beethovnov trio za klavir, gosli in čelo v B-duru, Brahmsova sonata za klavir in čelo v E-molu, Bocherinijev koncert za čelo in orkester na lok, Schubertova „Wanderer-Fantasie“ in osem samospjevov za en glas in klavir. — Pri dobrodelnem koncertu „Glasbene Matice“ 6. jun. sta nastopili koncertni pevki ga. Zora Bihoy-Benedekova in gdč. Cirila Medvedova. Na klavirju ju je spremljala gdč. Dana Kobler. — Koncem junija so se v veliki Unionovi dvorani vršile štiri produkcije gojencev Glasbene Matice.

II. Koncerti drugod. — Pianistinja gdč. Dana Kobler in koncertna pevka gdč. Cirila Medved sta priredili v aprilu koncert v Trstu in Gorici. — Na Dunaju so se v več samostojnih koncertih (7. in 30. aprila ter 28. maja) izvajale skladbe našega rojaka Emila Hochreiterja.

Razne reči.

Δ Prevzv. g. knezoškof ljubljanski dr. Anton Bonaventura Jeglič je praznoval 22. maja dvajsetletnico, odkar je slovesno zasedel stolico sv. Nikolaja. Delo, ki ga je knezoškof Jeglič izvršil v ljubljanski škofiji tekom dvajsetih let za verski in socialni preporod našega ljudstva, je velkansko. Opozarjamo o tej priliki na krasno knjigo „Knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Spomenica ob dvajsetletnem škofovskem jubileju“, ki jo je izdala in založila Marijina družba duhovnikov in bogoslovcev ljubljanske škofije (Kat. tiskarna v Ljubljani 1917). — Pa tudi kot vnet pospeševalec cerkvenega petja in cerkvene glasbe se je naš prevzv.

nadpastir izkazal kot moža na svojem mestu. Knezoškof dr. Jeglič je rade volje prevzel pokroviteljstvo Cecilijinega društva za ljubljansko škofijo, se udeležil več društvenih občnih zborov, ter imel pri njih aktualne nagovore. Pri drugi škofijski sinodi l. 1908. je posvetil precejšnji del obravnavanju cerkvenoglasbenih vprašanj, l. 1913. je ustanovil škofijsko cerkvenoglasbeno komisijo in imenoval nadzornike organistov, l. 1914. izdal okrožnico o cerkveni glasbi, opirajoč se v tej kakor tudi v prej imenovanih sinodalnih cerkvenoglasbenih ukrepih na Motuproprij Pija X. Preskrbel stolnici nove velike moderne orglje, še prej pa poskrbel tudi za organista — duhovnika, ki mu je bil na lastne stroške oskrbel glasbeno izšolanje na konservatoriju; sploh bil velikodušen mecen stolnemu koru. Trudil se je izboljšati organistom gmotno stanje, pospeševal vzgojo orgljarskih učencev. — Z eno besedo: Cerkevna glasba v ljubljanski škofiji je pod knezoškofom Jegličem napravila velik, pomemben korak naprej. Tudi v tem oziru se očitno kaže, da nam je ljubega nadpastirja poslala božja Previdnost, ki nam ga ohrani še dolgo, dolgo let!

Δ Po sklepu odborove seje Cec. društva dne 19. jun. konča orgijarska šola šolsko leto 1917/18 v četrtek 27. junija. Novo šolsko leto se prične jeseni z drugimi šolami vred. Natančneje bomo pozneje pravočasno objavili v „Slovincu“.

Δ V Pragi so se od 16. do 18. maja vršile velike slavnosti povodom praznovanja petdesetletnice „Narodnega divadla“. O tej priliki se je 16. maja izvajala Smetanova opera „Dalibor“, s katero premijero so pred 50 leti proslavili polaganje temeljnega kamna. Mnogo glasbenega užitka je nudil tudi slavnostni večer 17. maja. Slavnosti se je udeležilo precejšnje število Slovencev, med njimi kot zastopnika Glasbene Matice njen predsednik dr. Mantuani in ravnatelj Matej Hubad.

Δ V Zagrebu je meseca maja umrl skladatelj Vilko Novak. Pri nas je bil znan zlasti po svojih lepih možkih zborih. N. V. M. P.!

Δ 13. marca je umrl v Pragi prof. Karol Stecker, odličen cerkveni skladatelj in teoretični pisatelj. Med njegovimi skladbami najbolj slovi „Missa solemnis“ iz l. 1890. za mešani zbor in orkester. Mnogo Steckerjevih skladb je objavil češki list „Cyrill“.

Δ V marcu je umrl v Parizu znani skladatelj, najznačilnejši zastopnik impresionizma Claude Debussy. Rodil se je l. 1862, z 11. letom študiral že na pariškem konservatoriju. Zaslovel je s kantato „Izgubljeni sin“ (1886), ki je za njo prejel rimsko nagrado. Napisal je več znamenitih orkestralnih, zborovih in drugih glasbenih del. Posebno slovi njegova opera „Pelléas et Mélisande“ (1905), v kateri se je zelo osvobodil Wagnerjevega vpliva. Izredno mične in zanimive so njegove „miniature“ za klavir.

Δ Hrvatski glazbenik, c. in kr. major Ljudevit Šafranek je zložil simfonično skladbo „Soči“. Šafranek je bil rojen l. 1882. v Zagrebu. Glasbo je študiral na tamošnjem konservatoriju l. 1907. je dovršil kadetsko šolo in bil dodeljen 16. pešpolku v Zagrebu, kasneje v Bjelovaru. Deloval je pri vojaški godbi in izpopolnjeval svoje študije, zlasti v instrumentaciji. L. 1905. je napisal simfonično overturo „Sljeme“. Sedanja njegova večja orkestralna skladba „Soči“ ima štiri dele in je zgrajena na podlagi vodilnih zasnov (motivov). Uporabljen je zelo velik orkester, celo nekateri prav redki instrumenti, kot n. pr. celesta, cimbali in drugi so zastopani. Šafranekovo „Soči“ so prvič izvajali 21. jan. v Belemgradu, 20. febr. jo ponovili, 21. aprila pa se je izvajala pri IV. koncertu dunajskih filharmonikov pod vodstvom Fel. pl. Weingartnerja.

Δ Marij Kogoj je objavil v „Dom in Svetu“ 1918, 1. 2. št. in 3. in 4. št. zanimiv članek, o umetnosti, posebno glasbeni.

Listnica upravnništva.

Naročnino za l. 1917. so dalje poravnali: Franč. samostan, Pazin; Anica Semič, Lozice; Andrej Leva, Kebelj; Ciril Zamar, kurat, Bruck a/L; Jos. Novak, org., Sv. Peter

pod Sv. Gorami; Anton Grom, org., St. Janž (za 1917—18); Franc Dobaja, org, Sv. Rupert v Slov. Goricah (za 13, 14, 15, 16, 17).

Župni uradi: Sv. Gora pri Litiji (za l. 1917—18); Trstenik (za l. 1917—18), Škofja Loka, Javor pod Ljubljano, Kovor, Stara Loka, Stari trg pri Poljanah, Begunje pri Lescah, Krško, Ustje (za l. 16—17), Košana (za l. 1916, 17—18), Sv. Križ pri Litiji.

Naročnino za l. 1918 so poravnali razun nekaterih že prej imenovanih sledeči p. n. naročniki: Ant. Marolt, org., Škocijan pri Turjaku; Alojzij Mav, enoletni prostovoljec; dr. Fr. B. Sedej, knezondškof goriški; Šolske sestre, Imotski (Dalm.); P. H. Sattner, Ljubljana; Mihael Saje, duh. svetnik, Skaručina; Jožef Šušteršič, užitninski uradnik, Ljubljana; Janez Tiselj in Franc Menart, učenca orglj. šole v Ljubljani; Lud. Pečnik, učenec orglj. šole, Celje; Ant. Golé, kaplan, Idrinja; oo. lazaristi, Ljubljana; oo. jezuitje, Ljubljana; Delavska družba v Idriji; Jak. Čadež, organist, Kor. Bela; Ivan Grašič, učiteljskičnik, Ljubljana; Niko Loboda, org.-črnovojnik, Kozienice (Poljska); Rado Miglič, kaplan, Studeno pri Postojni (za l. 1918—19); Ivan Bosina, župnik, Podčetrtek (Štaj.); Jos. Sicherl, organist, Ribnica; Jos. Gabrovšek, kaplan, Košana; Ivan Abram, župnik, Črni vrh nad Idrijo; dr. Andrej Karlin, škof, Trst (10 K); Antonija Kogovšek, organistinja, Rovte pri Logatcu; dr. Josip Lesar, sem. ravnatelj, Ljubljana; dr. Greg. Pečjak, profesor, Ljubljana; Ciril Potočnik, duhovnik v Augustineju na Dunaju; Viktor Steska, ravnatelj kn.-škof. pisarne, Ljubljana; Viktor Schweiger, šolski vodja, Dobrepolje; Florijan Gostič, učitelj, Poljane nad Škofjo Loko; Vinko Gostiša, kaplan, Šempeter pri Novem mestu; Anton Koritnik, profesor, Št. Vid nad Ljubljano; Jožef Ilgovc, organist, Dobrlaves (Kor.); Josip Bernot, organist, Stranje pri Kamniku; Karol Sparhakl, kaplan, Bled; Fran Zacherl, učitelj, Ljutomer; Josip Zelnik, župnik, Čemšenik; Ivan Žagar, pl. Sanaval, Ljubljana; Šolske sestre v Repnjah (za l. 1919); Jakob Ravtar, župnik Pilštanj (Štaj.); Jožef Kukačka, župnik, t. č. na Suhi, P. Labud (Kor.); Franc Mihelčič, org. kand., Dol pri Ljubljani; Pavel Gorjup, mestni učitelj, Ljubljana; Ivo Berglez, organist, Št. Vid pri Ptuj; Matej Ahačič, župnik, Leše; Mihael Arko, dekan, Idrinja (2 izv.); Franc Šuštar, kaplan, Boh. Bistrica; Vinko Zor, kaplan, Boh. Srednja vas; Jože Žužek, kaplan, Planina pri Rakeku; Marija Turnšek, org. soproga, Loke, P. Št. Jurij ob Taboru (Štaj.); Viktor Švigelj, kaplan, Bloke; Franc Selan, dež. nadoficijal, Ljubljana; Matija Nastran, org, Selca nad Škofjo Loko; Ivan Bezeg, c. kr. organist, Kamnik; Josip Čenčič, nadučitelj, Sv. Rok ob Sotli (Štaj.); Janez Pogačnik, organist, Idrinja; Mihael Ličar, organist, Trbovlje; dr. Franc Jerè, profesor, Št. Vid nad Lubljano; Jernej Gross, organist, Križe pri Tržiču; dr. Aleš Ušeničnik, prof. bog., Ljubljana; Fr. Spindler, župnik, Sv. Jurij ob Pesnici; Štefan Pivec, dekan, Vuzenica; Ant. Skubic, kaplan, Št. Janž; Alojzij Grad, organist, Sv. Helena; Ant. Cerar, kaplan, Brezovica pri Materiji (Istra); Josip Bambič, župnik, Preloka; Vinko Lavrič, kaplan, Ribnica; Ciril Podržaj, kaplan, Pičan (Istra); Viktor Čatež, kaplan, Tržič; Ivan Dežman, Vače; David Doktorič, kurat, Gaberje; Filip Lokan, organist, Sela pri Borovljah; Franjo Sinko, župnik, Sv. Martin na Pohorju (Štaj.); Fr. Jelnikar, organist; Janče; Jos. Klemenčič, kaplan, Stari trg pri Ložu; Viktor Turk, kaplan, Gorje pri Bledu; Fr. Pire, M. Ljubljana; Jan. Kete, kaplan pri Sv. Petru v Ljubljani; Jan. Lesar, župnik, Šmartno pod Šmarno goro; Vincenc Goričan, organist, Žiče (Štaj.); Ferd. Kristl, organist, Sv. Duh pri Ločah (Štaj.); Fr. Treiber, kanonik in župnik, Št. Rupert pri Velikovcu; Franc. bogoslovci, Zagreb (za l. 1919); Opatija cistercijanov, Zatičina (10 K); Ivo Cvek, Štanga; Duh. semenišče, Ljubljana (27 izt.); Janez Črničec, kaplan, Komenda; Janko Bartl, kanonik, Zagreb; Rudolf Kilarič, enol. prost.-dijak, Sv. Jožef nad Celjem; Ivan Mercina, ces. svetnik, Kranj; Fran Šušteršič, kaplan, Prečina; Uršulinski samostan, Ljubljana; Srečko Gregorec, kaplan, Senožeče; Srečko Kristan, učit. kand., Ljubljana; Andrej Sadjak, župnik, Št. Lenart pri Sedmih studencih (Kor.); Alojzij Tomè, kaplan, Mokronog (za l. 1918—19); Šolske sestre, Maribor; Jos. Lavtižar, župnik, Rateče (za l. 1919); Franc Breskvar, organist, Sv. Jakob ob Savi; Josip Rogelj, kaplan, Št. Jernej; Roman Pahor, obč. tajnik, Renče pri Gorici; Anton Brejc, org. Vel. Lašče; Jakob Aljaž, župnik, Dovje; Anton Anžič, kaplan, Škofja Loka; Anton Krošl,

mestni kaplan, Celje; Martin Železnik, org., Vojsko nad Idrijo; dr. Franc Lukman, prof. bog., Maribor; Jernej Krč, org., Jezersko; Lud. Veninšek, org. kand., Rečica; Jože Žmavc, kaplan, Rajhenberg; Stanko Sever, dijak, Ljubljana; Anton Somrek, kaplan, Velenje; Ant. Dolinar, kaplan, Stari trg ob Kulpi; Jan. Gerkman, org., Komenda; Gabriel Petrič, kaplan, Ribnica; And. Tumpej, misijonar, Sv. Jožef nad Celjem; P. Rafael Grobljar, duhovnik nem. vit reda, Ljubljana, (20 K); Franc Pavčič, org. in črnovojnik; dr. Bogumil Krek, dvorni sodni advokat, Dunaj; Martin Bukovec, kaplan, Smednik; Ivan Mohar, org., Jelšane; Marko Kranjc, c. kr. vojni kurat, Inomost; Franc Haderlap, org. v Železni kaplji (Kor.); P. Pavlin Bitnar, Ord. Teut., Podzemelj; Gjuro Nazor, učitelj, Ložišče (Dalm.); Fran Bernik, župnik, Domžale; Anton Dernič, izdelovatelj orgelj, Radovljica; Anton Wornik, org., Deščiće (Kor.); Ign. Fabiani, org., Šmarjeta; Alojzij Mazgon, davkar, Mokronog; Fran Gerden, Ljubljana; Učiteljska knjižnica, Kranj; Janež Šavperl, org., Polzela (Štaj.); Fran Koporc, org., Dobrnič; Albin Kjuder, kaplan, Barkovlje, Trst.

Župni uradi: Št. Janž, Duplje, Ustje, Št. Vid nad Ljubljano; Črni vrh nad Idrijo, Brežice, Sv. Peter pri Mariboru, Koroška Bela (za l. 1918—19); Selca nad Škofjo Loko, Sostro, Leše, Hinje, Šmarjeta, Škocijan pri Mokronogu, Selo pri Žužemberku, Grahovo pri Cirknici, Batuje, Litija, Stari trg pri Ložu, Goriče, Zali log, Dražgoše, Poljane nad Škofjo Loko, Zg. Tuhinj, Ig, Pečine (Prim.), Podbrezje, Komenda, Podraga, Dob, Zaplana, Šmartno pod Šmarno goro, Šebrelje, Krka pri Zatičini (za l. 1919); Št. Jakob ob Savi, Šmarje pri Ajdovščini (za l. 1919), Črni vrh nad Polhovem Gradcem, Kamna gorica, Senožče, Ajdovec, Smednik, Zagorje ob Savi, Rateče (za l. 1919), Vranja peč, Dovje, Žabnica pri Šk. Loki, Vič, Trbovlje, Železniki, Unec, Čatež ob Savi (za l. 1918 in deloma za 1919), Domžale, Mirna peč, Hrenovica, Bled.

V bodoče poravnanih naročnin ne bomo več objavljali, ker nam to prvič preveč prostora v listu zavzame in ker tudi sicer ne prinaša čistih uspehov, ki smo jih pričakovali. Omenjamo le, da za l. 1917. še 175 naročnikov ni poravnalo naročnine, med njimi 90 župnih uradov. Še veliko več pa jih je na dolgu za l. 1918. Koliko zanikarnosti je v tem oziru pri mnogih naročnikih, o tem bi iz večletne skušnje napisali lahko precej dolgo, a žalostno poglavje. Pomisliti je treba vrhu vsega še to, da se „Cerkv. Glasbenik“ kljub strahovitim razlikam pri nekdanjih in današnjih tiskarskih cenah ni dosedaj še skoro nič podražil. Prihodnje leto bomo seveda morali tudi mi s ceno lista poskočiti. Za enkrat pa najnujneje prosimo, da kdor lista za lani oz. letos ali oboje leti še ni poravnal, naj to takoj stori.

Listnica uredništva.

Radi pomanjkanja prostora je moralo topot nadaljevanje člankov „Cerkveno-glasbena liturgika“ in „O izbiranju primernih cerkvenih pesmi za bogoslužje“ izostati. Članka se bosta nadaljevala prihodnjic. — Glasbena priloga obsega le štiri strani. Posamezni odtis stane 25 vin. Drugič bomo naročnike odškodovali z večjo prilogo.

Popravek.

Kar smo zadnjic pisali o peti črni maši brez sekvence, se je izkazalo kot zmotno. Kriva je bila naša neprevidnost. Po splošnem dekretu kongregacije za sv. obrede z dne 30. jan. 1896 treba sekvenco „Dies irae“ peti pri vseh petih črnih mašah.

Današnjemu listu je pridejana glasbena priloga (stran 9—12).

Odgovorni urednik lista in glasbene priloge Stanko Premrl.

Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.